
Kyrkomötet
Motion 2015:7
av Claes Block

Samordning av krematorieverksamheten i Svenska kyrkan

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ta initiativ till samordning av krematorieverksamheten de kyrkliga begravningshuvudmännen emellan.

Motivering

När en begravningshuvudman utför kremation av en person som hör till en annan huvudmans område finns ett ersättningssystem fastlagt i lag och förordning. Men när det gäller själva krematorieanläggningarna – planering, nybyggnation, ombyggnad etc. – finns ingen samordning. Det handlar delvis om hur många krematorier som behövs i framtiden och var de lämpligast ska ligga för att svara mot behoven. Men framför allt måste frågan ställas om det är rimligt att det enskilda pastoratet respektive den församling som inte ingår i pastorat ska ta på sig det stora ansvaret och ekonomiska risken att investera i ny- eller ombyggnad utan garantier för att det finns ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten.

Några exempel från Lunds stift som säkert kan appliceras på de flesta andra stift: Mellan 1929 och 1981 uppfördes 14 krematorier. Av dessa har efter år 2000 fyra stängts på grund av de ökade kraven på rökgasrening. Troligen måste inom få år ytterligare ett par läggas ner av detta skäl. Nästan alla befintliga krematorier ligger i västra delen av Skåne. I Blekinge finns krematorium endast i Karlskrona.

Ombyggnad och nybyggnad drar mycket stora investeringskostnader. Ombyggnad i Helsingborg 2007 kostade 17 miljoner kronor, nybyggnad i Malmö 2010 50 miljoner och i Lund 2014 107 miljoner. Avskrivningstiden är normalt 15 år för tekniken och 33 år för byggnaden. Även om dessa pastorat är stora är det en mycket stor investering man tagit på sig.

För att det ska vara ekonomiskt försvarbart med en nyanläggning förutsätts minimum 600 kremationer årligen. För fortsatt drift i en befintlig anläggning går gränsen vid 500. Vid planeringen måste man därtill räkna med en viss överkapacitet för att hänvisning till annat krematorium ska kunna ske vid driftsstopp och underhållsarbete. Dessa förhållanden gör en planering huvudmännen emellan nödvändig.

Mot denna bakgrund borde kostnaderna för att driva ett krematorium fördelas mer solidariskt mellan begravningshuvudmännen, inom t.ex. ett stift eller kanske rikstäckande. Kyrkomötet föreslås därför uppdra åt kyrkostyrelsen att ta initiativ till detta, liksom till en bättre samordning och framtida planering mellan de kyrkliga begravningshuvudmännen överhuvudtaget. Vem bär t.ex. det yttersta ansvaret för konsekvenserna av en stängning på grund av att den lokala huvudmannen inte kan ta på sig investeringskostnader som krävs?

Mot 2015:7

Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbund överlämnade 2010 en rapport till Kulturdepartementet. Rapporten syftade bland annat till att initiera en översyn av begravningslagen för en bättre samordning av krematorieverksamheten omfattande samtliga huvudmän och inte endast de 10 procent som då drev eget krematorium. Så vitt bekant har ingenting hänt. I kyrkomötets uppdrag till kyrkostyrelsen ingår en uppföljning av detta ärende som en naturlig del.

Malmö den 23 juni 2015

Claes Block (S)